

les 5

1 Jij hebt vast wel eens iets raars meegemaakt. Bedenk:

Wie waren erbij?

_____

Waar was het?

_____

Wanneer was het?

_____

Wat gebeurde er?

_____

Wat deed je toen?

_____

Dit ga je doen

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- woorden in alfabetische volgorde zetten
- werkwoorden, zelfstandige naamwoorden en bijvoeglijke naamwoorden

Wat heb ik nou aan mijn fiets hangen?
Wat gebeurt er nu voor iets raars?

2 a Je bent onderweg naar school. Welke verkeersregels vind jij belangrijk? Maak een top drie. Zet nummers: 1, 2 en 3.

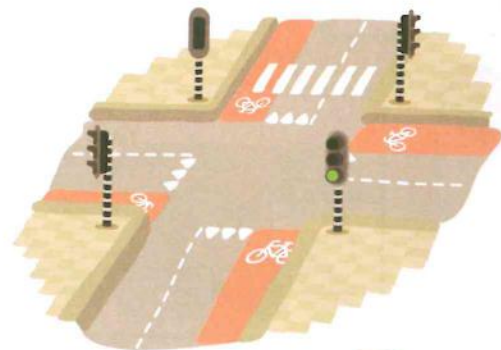
- Als er een zebrapad in de buurt is, moet je daar oversteken.
- Je mag niet op de stoep fietsen.
- Je moet rechts rijden.
- Je mag niet schuin de straat oversteken.
- Je moet stoppen als het stoplicht op rood staat.
- Je moet links inhalen.
- Als je in de auto zit, moet je je gordel om.
- Je mag geen tas aan je stuur hangen.
- Als je met de auto komt, moet je uitstappen aan de kant van de stoep.

b Kleur de regel groen als het een **gebod** is.
Kleur de regel rood als het een **verbod** is.

3 a Kleur in iedere zin:

- het werkwoord **rood**;
- het zelfstandig naamwoord **groen**;
- het bijvoeglijk naamwoord **blauw**.

- 1 De **blauwe** vrachtwagen **stopt** voor het **stoplicht**.
- 2 De **rode** auto **rijdt** op de **stoep**.
- 3 De **kleine** eendjes **waggelen** over de **straat**.
- 4 De **snelle** kleuter **rent** over het **zebrapad**.
- 5 Het **lange** meisje **rolschaatst** over het **fietspad**.

b Teken wat er gebeurt op de kruising.

4 a De boeken van Eeuwoud Koolmees liggen door elkaar. Zet ze in alfabetische volgorde.

B *Bange winter in Roemenië*

D *De fancy fair*

D *Dockie, waar ben je?*

H *Hans en Laura gaan varen*

H *Herrie*

H *Het vergrootglas*

L *Levensgevaarlijk*

N *Niet te geloven!*

W *Watergevecht*

b Wat is jouw favoriete boek?

Titel: _____

Schrijver: _____

Bij welke letter staat het in de boekenkast? _____

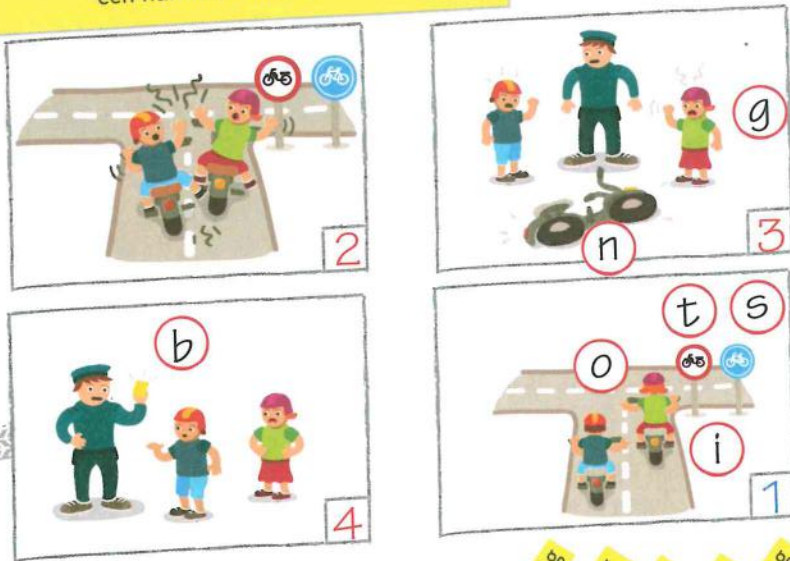
Welke woordsoort gebruik jij het meest, denk je?

- werkwoorden
- zelfstandig naamwoorden
- bijvoeglijk naamwoorden

Woordspel

Zet de plaatjes van de strip in de goede volgorde. Geef de plaatjes een nummer van 1 tot en met 4.

1a

1b

Zoek de woorden in de plaatjes. Vul de letters in. Welk woord lees je?

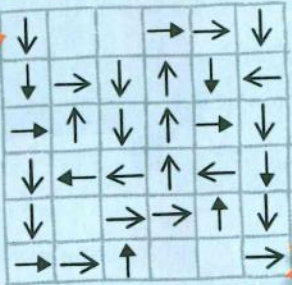
de bekeuring
de splitsing
het verbod
het gebod
van richting veranderen
in de prak
de ruzie

b o t s i n g

2

Wegens haar gedrag moet Bente naar haar kamer. Wat gaat Bente doen? Lees de letters in de volgorde van de pijltjes. Vul het antwoord in.

begin hier!

einde!

i k o h e t
n t v e n a
h e e t d e
o v r n e r
l a e t B s
g d o o s !

in het vervolg doet

... anders!

3

Begin bij de pijl. Volg de aanwijzingen.

- Op de splitsing rechtsaf.
- Op de kruising rechtsaf.
- Op de rotonde de derde afslag.
- Op de splitsing linksaf.
- Voor het zebrapad rechtsaf.

Je bent nu bij de toegang tot...

het park

4a

Kennen jullie de verkeersregels? Wat betekenen de verbodsborden? Wat betekenen de gebodsborden?

Bedenk om de beurt een beginpunt en een eindpunt. Geef elkaar aanwijzingen om van het begin naar het

Dit ga je doen

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- zinnen langer maken
- streektaal en algemeen Nederlands

Eind goed, al goed.
Als iets goed afloopt, zijn de problemen zo vergeten.

Gelukkig liep het goed af.
Eind goed, al goed!

- 1 a De meeste boeken en verhalen lopen goed af. Kies een boek dat je pas hebt gelezen. Vul het boekverslag in.

BOEKVERSLAG

Titel van het boek: _____

Schrijver: _____

Vertel in twee zinnen wat er gebeurt in het boek.

_____

_____

Vertel iets over het einde. Hoe loopt het af?

_____

_____

Ik vond het boek: heel leuk
 leuk
 niet leuk

- b Ken je nog meer boeken met 'Eind goed, al goed'?

_____

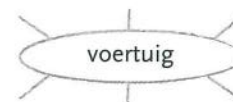
_____

- 2 a Vul de woordspin in. Bedenk zes voertuigen. Onderstreep de voertuigen die stapvoets rijden met rood. Onderstreep de voertuigen die pijsnel rijden met blauw.

1 tractor _____ 2 _____ 3 _____

opa _____ _____ _____

4 _____ 5 _____ 6 _____

_____

- b Kies een voertuig waarin jij graag wilt rijden. Schrijf je naam bij dat voertuig in de woordspin. Wie wil er in de andere voertuigen rijden? Schrijf die namen ook erbij.

- 3 Maak de zinnen langer met een wat-, waar- of wanneer-deel. Tip: denk aan vandaag!

Ik eet _____

Ik maak _____

Ik speel _____

Ik _____

- 4 a Waar woon jij? _____

Welke streektaal wordt in jouw woonplaats gesproken?

_____

- b Onderstreep: Ik spreek thuis wel / geen streektaal. Ken jij een woord in jouw streektaal? Schrijf het op:

_____ betekent

_____

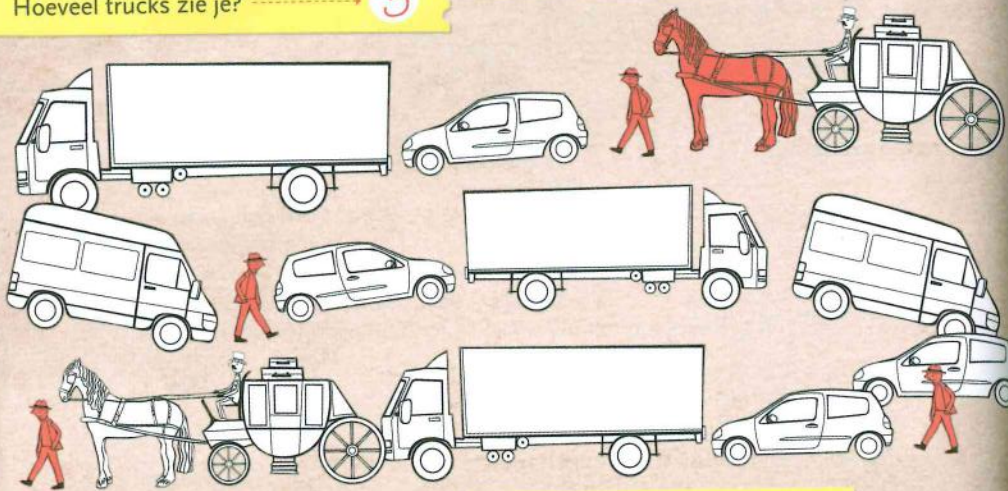
Dit spreken sommige mensen in Den Haag. Probeer te lezen wat er staat. Kruis aan wat bij jou past.
 Ik hep deze les hard gewaährkt.
 Ik hep deze les nieuwe woährden geleiahrd.

Woordspel

1a

- Hoeveel auto's zie je? → 2
- Hoeveel bestelwagens zie je? → 2
- Hoeveel trucks zie je? → 3

- Hoeveel auto's zie je? → 4
- Hoeveel koetsen zie je? → 2

1b

Hoeveel andere weggebruikers zie jij? Kleur ze.

Hoeveel voertuigen zie je in totaal? 11

2

Vul de puzzel in. Welke woorden betekenen hetzelfde als de blauwe woorden?

Kies uit:
pijlsnel – versnelling –
echter – stapvoets – beland
– stoplicht – vervolgens

- Senna fietst steeds sneller. Ze rijdt in een hogere... → **versnelling**
- Senna fietst heel langzaam de brug op. → **stapvoets**
- Daarna gaat het veel makkelijker. → **vervolgens**
- Heel hard gaat ze naar beneden. → **pijlsnel**
- Pas op! Senna! Het ... staat op rood. → **stoplicht**
- Maar ze kan niet meer remmen. → **echter**
- Beneden komt ze in de berm terecht. → **beland**

Wat kon Senna niet op tijd? Lees het bij de pijl, van boven naar beneden.

Senna kon niet op tijd

stoppen

3

Welke drie woorden betekenen hetzelfde? Zoek er drie op een rij: zo →, zo ↓, zo ↘ of zo ↗

wegblijven	afbuigen	naderen
afremmen	in aantocht zijn	omkeren
komen	verlaten	versnellen

4

Kleur om de beurt een vakje. Wat heeft met verkeer te maken? Kleur dat oranje. Wat heeft niet met verkeer te maken? Kleur dat blauw. Wie ziet als eerste welke letter er staat?

	Een auto mag hier 60 kilometer per uur rijden.	De bus is nog lang niet in aantocht, want er is file.	De meester drinkt heel langzaam van zijn koffie.
De koets komt pijlsnel de bocht om.	Het toestel is al weken stuk.	De bejaarde	De badjuf
Joris is in aantocht.	Het zebepad	Niet fietsen op het voetpad.	
	Steek je hand uit als je van richting verandert.		Opgelet hier komen de muzikanten!
Aanbieding nu voor 5 euro!	groen oranje rood	Die truck staat daar gevaarlijk!	Duurt het nog lang voor we aan de beurt zijn?
Pas op: zachte berm!	De buurman is een meester in foto's maken.	De inbreker werd betraptd tijdens de diefstal.	De camera
Als Senna de brug op fietst, haalt ze oma in.		Komt er niets aan? Dan mag je oversteken.	Mama komt een half uurtje later, want de brug staat

Woordspel

1a

De spreekwoorden staan door elkaar. Zet de goede stukjes achter elkaar.

eigen schuld boontje komt valt er zelf in de blaren zitten
 zijn loontje voor een ander dikke bult moet op
 om wie een kuil graaft wie zijn gat verbrandt

- 1 wie zijn gat verbrandt moet op de blaren zitten
- 2 boontje komt om zijn loontje
- 3 wie een kuil graaft voor een ander valt er zelf in
- 4 eigen schuld dikke bult

1b

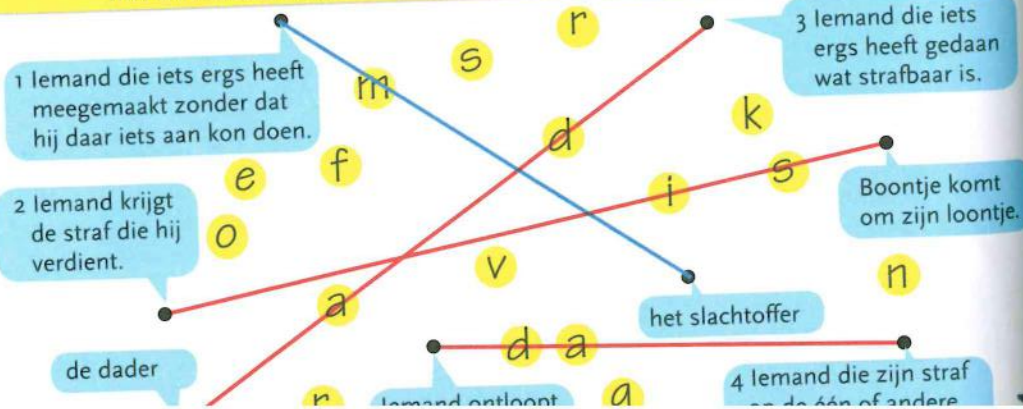
Alle spreekwoorden betekenen ongeveer hetzelfde. Onderstreep de goede betekenis.

Wie domme dingen doet, is een domoor.
 Wie foute dingen doet, wordt gestraft.
 In de aarde vind je de gekste dingen.

2

- Wat hoort bij elkaar? Trek met een meetlat een rechte lijn van stip naar stip.
- Door welke letters gaat een lijn? Maak met die letters een nieuw woord.

m i s d a a d

3

Wat staat hier?

l = t oo = aa b = n + s - dr

d a t s l a a t n e r g e n s o p

4

Wie is het eerst bij einde? Gebruik een dobbelsteen. Als je op een vakje met een plaatje komt, lees je de spelregels.

- Vakje 2: Je zit in de auto. Ga vier plaatsen vooruit.
- Vakje 3: Je glijdt uit en wacht vergeefs op hulp. 1 beurt wachten.
- Vakje 5: Parkeerplaats, 1 beurt wachten.
- Vakje 7 en 17: Je geeft voorrang: 2 plaatsen vooruit.
- Vakje 10: De politie wil met je praten. Dat duurt even. Sla 1 beurt over.
- Vakje 13: Je hebt een misdraad begaan. Ga naar het politiebureau.
- Vakje 14: Je ontloopt een straf door 2 plaatsen terug te springen.
- Vakje 15: Verboden in te rijden: gooi nog eens maar ga terug.
- Vakje 18: Je zit in de cel. Wacht tot iemand anders op het vakje komt om je

les 5

- 1 Welke gerechten ken jij niet? Zet daar een kruisje bij. Welke gerechten lust jij niet? Zet daar een rondje bij.

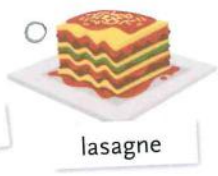
Wat de boer niet kent, dat eet hij niet. Voor welke van deze gerechten geldt dat? Kruis aan.

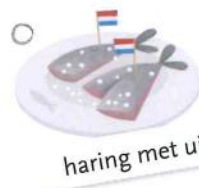
Wat de boer niet kent, dat eet hij niet. Sommige mensen eten iets niet, als ze het niet kennen.

zuurkool met spekjes

lasagne

haring met uitjes

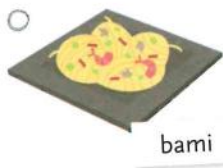
mosselen

uiensoep

stamppot van andijvie

bami

- 2 Verzin het nieuwe snoepje.

Zo ziet het eruit:

Zo voelt het:

Zo ruikt het:

Zo smaakt het:

Stel je voor dat snoepfabriek Vonca een nieuw buitengewoon snoepje zoekt. Jij mag het nieuwe snoepje verzinnen. Wat zou jij dan verzinnen?

- 3 Hier zie je een deel van het register van een kookboek. Maak het register af. Bedenk zes gerechten erbij. Schrijf ze in alfabetische volgorde. Schrijf eerst de letter op en dan het gerecht.

- 4 Lees het recept voor een lekker ontbijt. Je gaat dit ontbijt maken voor twee personen. Schrijf de meervouden op.

Lekker ontbijt voor 1 persoon voor 2 personen

1 glas sap 2 glazen sap

1 sneetje brood 2 sneetjes brood

1 plak kaas 2 plakken kaas

1 tomaat 2 tomaten

1 noot 2 noten

1 druif 2 druiven

1 blik vis 2 blikken vis

1 dienblad 2 dienbladen

- 1 Beleg het brood met kaas. Leg er tomaat op.

- 2 Doe de vis in een kommetje. Leg de noot en de druif erop.

- 3 Zet alles op een dienblad. Eet smakelijk!

het register

Een lijst van alle gerechten op alfabetische volgorde.

A

aardappels
ananas met ijs
appeltaart

B

banaan met rijst
biefstuk
bietjes
bloemkool

Ik vond deze les gewoontjes / buitengewoon,

omdat:

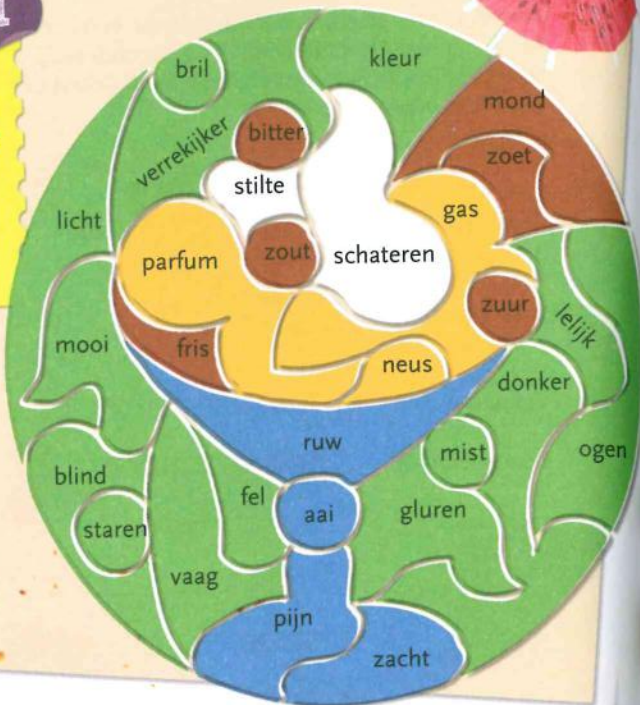

Woordspel

1

Kleur dat wat bij reuk hoort geel.
 Kleur dat wat bij smaak hoort bruin.
 Kleur dat wat bij tastzin hoort blauw.
 Kleur dat wat bij zicht hoort groen.
 Laat alle andere vakjes leeg.
 Wat zie je als je klaar bent?

een ijsco

2

Welk woord betekent hetzelfde als het blauwe woord? Vul de puzzel in.

Labrador Diesel moet **uitzoeken** in welk buisje een geur zit.

De neus van Labrador Diesel is **heel** bijzonder.

De baasjes van Diesel gaan hem **testen**.

Alle oefeningen **gaan om** geuren herkennen.

Diesel gebruikt haast niet zijn **zintuig** kijken.

Diesel vindt zijn werk **heel** gewoon.

Diesel maakt gebruik van zijn **smaak, tastzin, reuk en zicht**.

Maar **met dank aan** zijn neus heeft hij werk.

Wat is Diesel? Lees het bij de...

Kies uit: zicht – keuren
 – bepalen – draaien om
 – gewoontjes – dankzij –
 buitengewoon – zintuigen

s
 b e p a l e n
 b u i t e n g e w o o n
 k e u r e n
 d r a a i e n o
 z i c h t
 g e w o o n t j e s
 z i n t u i g e n
 d a n k z i j

Diesel is een:

s n e u r h o n d

3a

Volg de lijn. Begin bij start.
 Wat zijn plaatjes van gerechten? Wat zijn de ingrediënten?
 Omcirkel de letters.

3b

Vul de letters in op de goede regel.
 Wat lees je?

Gerecht p r o e v e n
 Ingrediënt b i t t e r

4

Vind jij dit gewoontjes of buitengewoon?
 Zijn jullie het daarover eens? Praat erover.
 Dan kiest je buur een andere ballon.

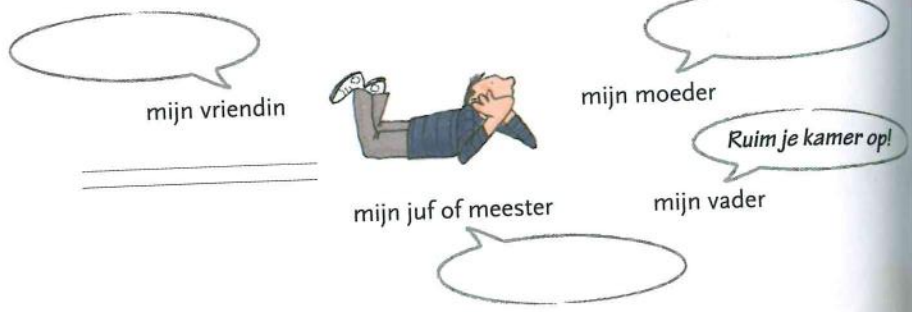

Dit ga je doen
 Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

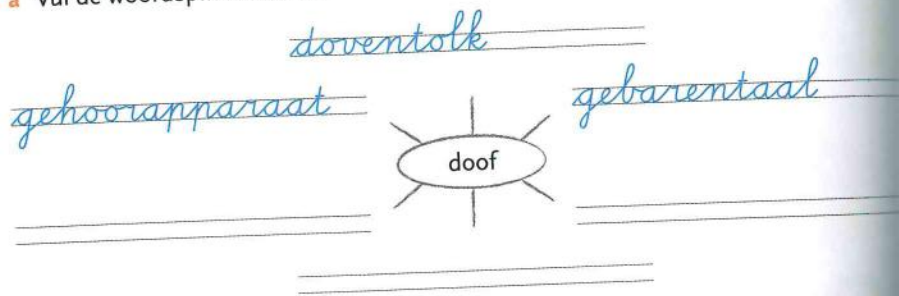
- de themawoorden
- van twee zinnen één zin maken
- verkleinwoorden met -etje en -kje maken

1 Je hebt geen zin om te luisteren. Je bent Oost-Indisch doof. Schrijf in de ballonnen wat ze zeggen.

Hij is Oost-Indisch doof. Hij doet alsof hij niets hoort.

2 a Vul de woordspin verder in.

b Je mag een doof meisje interviewen. Bedenk zes vragen die je haar kunt stellen. De doventolk vertaalt jouw vragen. Gebruik de woorden uit de woordspin.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3 Schrijf op waar jij heel goed in bent. Je moet wel eerlijk zijn. Schrijf ook op waar je niet zo goed in bent. Gebruik twee of meer van de voegwoorden maar, en, want, of.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Ik ben heel goed in handbal. Dat kan ik het allerbeste, want ik heb al vaak gescoord. Ik ben ook heel goed in tekenen, maar ik kan niet zo mooi schrijven.

4 a Lees het gedicht. Vul de juiste verkleinwoorden in.

Een kleine jongen is een jongetje.

Een kleine tong dat is een tongetje.

Van een koning maak je een koninkje.

Van een beloning een beloninkje.

b Maak nu zelf een gedicht met verkleinwoorden.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

? Kies een opdracht uit waar je goed in bent.

Opdracht: _____

Schrijf op wat je zo goed gedaan hebt.

_____

_____

_____

Woordspel

Kun je alle woorden in de woordzoeker vinden? Zoek zo ↓, zo ↑, zo ← of zo →.

1

t	a	a	r	a	p	p	a	r	o	o	h	e	g
k	g	e	b	a	r	e	n	t	a	a	l	i	
e	d	s	l	u	i	d	a	m	o	l	p	i	d
r	o	n	p	v	e	r	t	a	e	n	i	s	
b	o	e	n	e	p	p	e	h	c	s	p	o	t
e	f	u	l	u	i	s	t	e	r	e	n	e	i
g	k	l	o	t	n	e	v	o	d	z	e	n	i

2

Hoe reageert opa in elk plaatje? Vul de letters in. Je leest dan wat Sara nog meer moest doen voor haar diploma.

Beren gaan temmen? Dat kan ik als de beste!

p

Limonade allemaal? Lieke toch.

a

Fluisteren? Dan versta ik er niks van.

t

Ja, let maar op, ik zal deze beer eens temmen!

n

Haalde Sara friet? Ja leuk!

e

Ja, ruiken gaat beter dan horen.

a

Zet een kring om het goede woord:

Opa is doof / Oost-Indisch doof / slechthorend.

3

Dove mensen leren gebarentaal. Soms leren ze ook het dovenalfabet. Kijk maar. Concentreer je goed: sommige plaatjes lijken erg op elkaar.

Dit spel speel je met je buur. Kies een woord. Beeld het woord uit in het gebarenalfabet. De ander moet het woord raden. Als je het goed hebt, streep je het woord door.

luid

doof

Woordspel

1 Je ziet scherpe en wazige plaatjes van een spin. Zie je het plaatje door een microscoop of door een loep? Trek een lijn.

Stel de microscoop dan scherp!
 Ik zie alles wazig.
 ...gruwelijk! Kom, dan kun je griezelen.
 Ik zie ook scherp! Alle haartjes zijn zichtbaar.
 Houd je loep eens verder van je oog. Ai, nu zie ik scherp! Het is...

2 Kijk naar het stripje en de zinnen. Kies het goede woord en vul de letters in. Wat roept Joshua?

Joshua wil een gebrekje **h** / geintje **b** uithalen. —————→ **b**
 Joshua vindt het althans **o** / dankzij **e** erg leuk. - - - - -→ **o**
 Zijn kleine broertje wordt opgewonden **l** / angstig **e**. —————→ **e**
 ...griezelig / gebrekje loept grannie **p** / gruwelijk **h** af. - - - - -→ **h**

3 Kijk nog eens naar het stripje bij opdracht 2. Met welke afloop is het een geintje? Teken de plaatjes.

4 Kijk goed naar de twee plaatjes. De brillenmaker meet Hassan lenzen aan. Hoeveel verschillen kunnen jullie onderscheiden? Begin tegelijk. Wie vindt het eerst alle acht verschillen?

Dit ga je doen
 Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- bevelzinnen maken
- zinnen met een uitroepteken maken

Het valt vies tegen.
 Iets is veel minder leuk of mooi dan je had verwacht.

1 Heb jij wel eens iets gekregen wat **vies tegenviel**? Wat was dat?

_____

_____

_____

_____

Waarom viel het tegen?

2 Stel: jij bent de baas!
 Wat zou je mensen allemaal voor je laten doen?
 Schrijf zes bevelzinnen. Vergeet het uitroepteken niet!

1 Juf, maak mijn sommen!

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

3 Denk aan je laatste uitstapje. Vul in.

Mijn leuke uitstapje

Mijn uitstapje was naar: _____

Ik was daar: vorige week / vorige maand / vorig jaar / een tijdje geleden.

Hier moest ik om glimlachen. _____

Hier schaterde ik om. _____

Hierom heb ik het uitgegierd! _____

Na het uitstapje was ik: moe / blij / _____

4 a Wanneer voelde jij je benauwd?
 Schrijf drie gebeurtenissen op.

1 _____

2 _____

3 _____

We zijn verdwaald.

b Bedenk bij jouw gebeurtenissen een oplossing.
 Dat wordt jouw geheime wapen.
 Schrijf jouw geheime wapen op.
 Maak een uitroepzin.

1 _____

2 _____

3 _____

Met de gps komen we er wel!

? Kruis aan.
 Deze les viel erg tegen.

mee oneens

mee eens

Woordspel

1

Emma en Joppe maken een wandeltocht. Ze komen in allerlei situaties. Waar zijn ze benauwd? Waar zijn ze opgelucht? Kies het goede antwoord en doe wat er staat.

Wat zie je als je klaar bent? een huis

Emma vindt een bordje met daarop de juiste wandelweg.

benauwd Kleur alle vakjes met een 1 bruin.

opgelucht Kleur alle vakjes met een 1 blauw.

Ineens valt Joppe, omdat hij met zijn voet verstrikt raakt in een braamstruik.

benauwd Kleur alle vakjes met een 2 rood.

opgelucht Kleur alle vakjes met een 2 bruin.

Joppe wrijft over zijn enkel. Hij kan acuut niet meer lopen.

benauwd Kleur alle vakjes met een 3 bruin.

opgelucht Kleur alle vakjes met een 3 blauw.

Hoewel Joppe viel, trekt de pijn snel weg.

benauwd Kleur alle vakjes met een 4 bruin.

opgelucht Kleur alle vakjes met een 4 blauw.

De zon verdwijnt achter dikke regenwolken. Als het maar niet gaat onweren.

benauwd Kleur alle vakjes met een 5 bruin.

opgelucht Kleur alle vakjes met een 5 rood.

Emma zegt tegen Joppe: 'Nu zijn we echt verdwaald.'

benauwd Kleur alle vakjes met een 6 blauw.

opgelucht Kleur alle vakjes met een 6 rood.

Als ze mensen naar de weg vragen, wijzen die de juiste richting aan.

benauwd Kleur alle vakjes met een 7 blauw.

opgelucht Kleur alle vakjes met een 7 rood.

De afstand valt vies tegen.

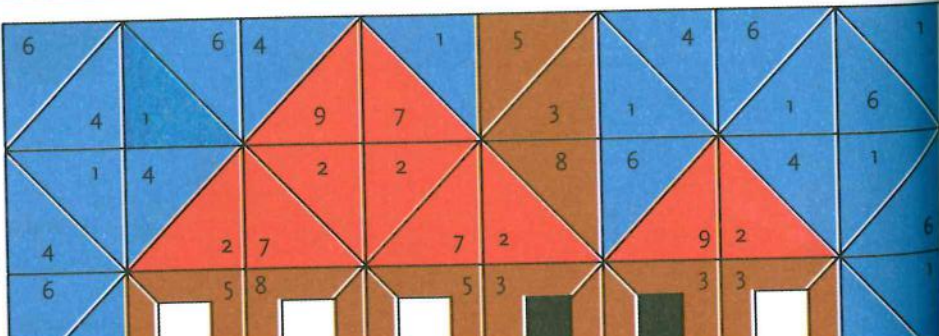
benauwd Kleur alle vakjes met een 8 bruin.

opgelucht Kleur alle vakjes met een 8 blauw.

Klokslag vier uur zien ze de eindbestemming. Gelukkig, ze zijn er!

benauwd Kleur alle vakjes met een 9 blauw.

opgelucht Kleur alle vakjes met een 9 rood.

2

Bekijk de plaatjes. Welk onderschrift hoort erbij? Zet de letters in de goede volgorde achter elkaar.

Olivier zet zijn geheime wapen in. go

Elke ridder slaat acuut op de vlucht. nd

Een leeuw is los. De koning organiseert een leeuwenjacht. la

Olivier heeft de leeuw getemd. Iedereen is opgelucht. ed

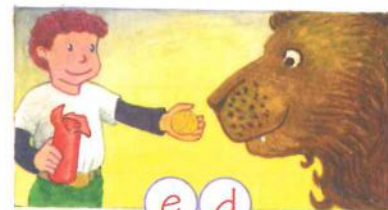
nd

go

la

ed

Welke beloning geeft de koning?

l a n d g o e d

3

Lees de eerste mop. Vertel hem zo leuk mogelijk aan je buur.

Kijk in het schema: moet je buur lachen? Of schateren? Of giert je buur het uit? Omcirkel de punten.

Dan leest je buur de volgende mop voor. Wie heeft aan het eind de meeste punten?

Lees de mop:

Je buur:

	glimlacht	schater	giert het uit
Juf: 'Ali, ben ik achterin goed te verstaan?' Ali: 'Ja juf, maar ik heb er geen last van hoor.'	3 punten	2 punten	1 punt
Wat krijg je als je een sneeuw witte poedel laat zwemmen in een helderblauw zwembad? <i>Een natte poedel.</i>	3 punten	2 punten	1 punt
Een oen staat te morrelen aan het luikje van een lantaarnpaal. Komt er een agent voorbij. Die grapt tegen de oen: 'Ze zijn niet thuis hoor.' 'Welwaar,' zegt de oen, 'het licht brandt.'	3 punten	2 punten	1 punt
'Wat is het verschil tussen een koe en een brievenbus?' 'Geen idee.' 'Echt niet? Dan kun je later beter geen postbode worden.'	3 punten	2 punten	1 punt
De juf: 'Stel dat je 37 euro in je zak had en je verliest twee euro. Wat heb je dan in je zak?' Frits: 'Een gat.'	3 punten	2 punten	1 punt
Wat is het lievelingsijsje van een astronaut? <i>Een raket.</i>	3 punten	2 punten	1 punt

les 10

Dit ga je doen
 Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- de trappen van vergelijking:
 leuk – leuker – leukst
 goed – beter – best

Een geluk bij een ongeluk.
 Er gebeurt iets ergs, maar tegelijk gaat er iets toch een klein beetje goed.

1 Teken of schrijf hier jouw ongeluk.
 Teken of schrijf daarnaast jouw geluk.

2 Wat vind jij van de speeltuin?? Vul in elke zin een attractie in.
 Kies de goede vorm van de trappen van vergelijking.

1 Ik vind de kabelbaan (eng) enger dan de familieschommel
 2 De _____ gaat het (snel) snelst
 3 Een zweefmolen is (goed) beter dan _____
 4 Ik vind _____ het (leuk) leukst
 5 De _____ is het (hoog) hoogst

3 a Teken en schrijf hoe jij je nu voelt.
 Ik voel me nu _____

b Wanneer was jij voor het laatst bezorgd?
 Waarom was jij bezorgd?

vandaag	deze week	deze maand	langer geleden
☐	☐	☐	☐

Wanneer was jij voor het laatst droevig?
 Waarom was jij droevig?

☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Wanneer was jij voor het laatst uitgelaten?
 Waarom was jij uitgelaten?

☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

4 Waar ben jij goed in?

Ik ben goed in _____
 Ik ben beter in _____
 Ik ben het best in _____

? Vul in.

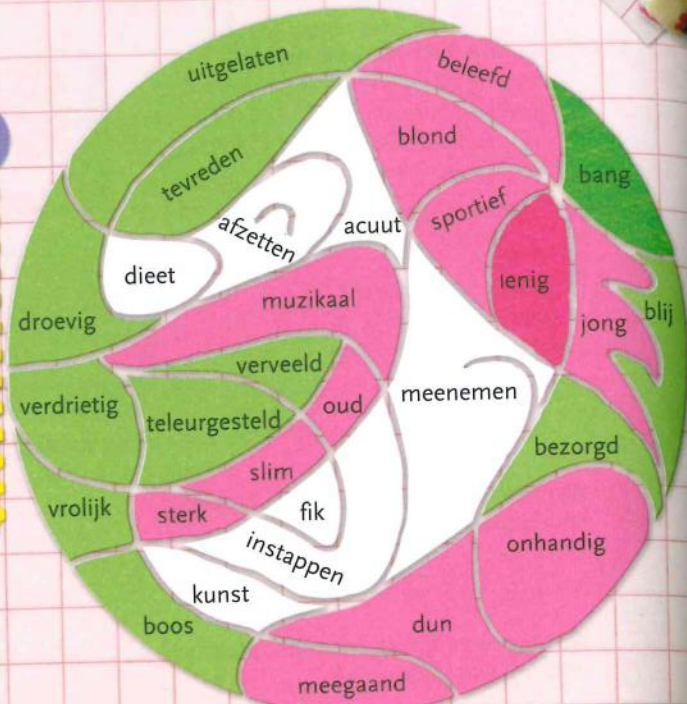
Opracht _____ vond ik leuk.
 Opracht _____ vond ik leuker.
 Opracht _____ vond ik het leukst.

Woordspel

1

- Kies steeds een vakje.
 • Is het een stemming?
 Kleur het vakje **groen**.
 • Is het een eigenschap?
 Kleur het vakje **roze**.
 • Is het iets anders?
 Laat het vakje leeg.
 • Wat zie je?

een lachend _____
 poppetje _____

2

Bij elk woord hoort een letter.
 Zoek ze in de plaat hiernaast.

- 1 **b** de zweefmolen
- 2 **e** de familieschommel
- 3 **n** uitgelaten
- 4 **a** bezorgd
- 5 **u** de wildwaterbaan
- 6 **w** afzetten
- 7 **d** in de fik staan

Welk woord lees je van
 boven naar beneden?

b e n a u w d

3

Welk woord is goed?
 Zet de letter in het vakje achter de zin. Waar ging Laura naartoe?

- 1 Laura organiseert een uitstapje **z** / instapje **a** voor haar vriendinnen. -----> **z**
- 2 Papa heeft ze afgezet **w** / uitgestapt **a** op de bestemming. -----> **w**
- 3 Ze zijn in een bezorgde **n** / uitgelaten **e** stemming. -----> **e**
- 4 Samen springen ze in de excursie **d** / attractie **m**. -----> **m**
- 5 In de wildwaterbaan **b** / familieschommel **r** worden ze drijfnaat. -----> **b**
- 6 Ze gieren **a** / glimlachen **e** het uit! -----> **a**
- 7 Papa haalt Laura en haar vriendinnen op **d** zet Laura en haar vriendinnen af **m**. -----> **d**

4a

Kijk naar de stemming van de mensen op het beginplaatje.
 Hoe zou je de stemming noemen?
 Kies er een vervolGPLaatje bij. Hoe loopt het af? Zou jij je ook zo voelen? En je buur?

4b

Kies een stemming.
 gespannen – uitgelaten – blij – bang – droevig – boos
 Waar vind je deze stemming terug in de plaatjes? Leg

Woordspel

1

Kun je alle woorden in de woordzoeker vinden?
 Zoek zo ↓, of zo ↓.
 Schrijf de woorden onder de afbeeldingen.

paspoort

standbeeld

controle

grens

koffer

vliegtuig

wandelen

reisleader

vliegveld

r	w	v	k	v	u	s	i
e	a	e	e	l	p	t	c
i	n	i	k	i	a	a	o
s	d	e	o	e	s	n	n
l	e	g	f	g	p	d	t
e	l	v	f	t	o	b	r
i	e	e	e	u	o	e	o
d	n	r	r	r	e	e	
e	r	d	e	g	t	l	e
r	g	r	e	n	s	d	n

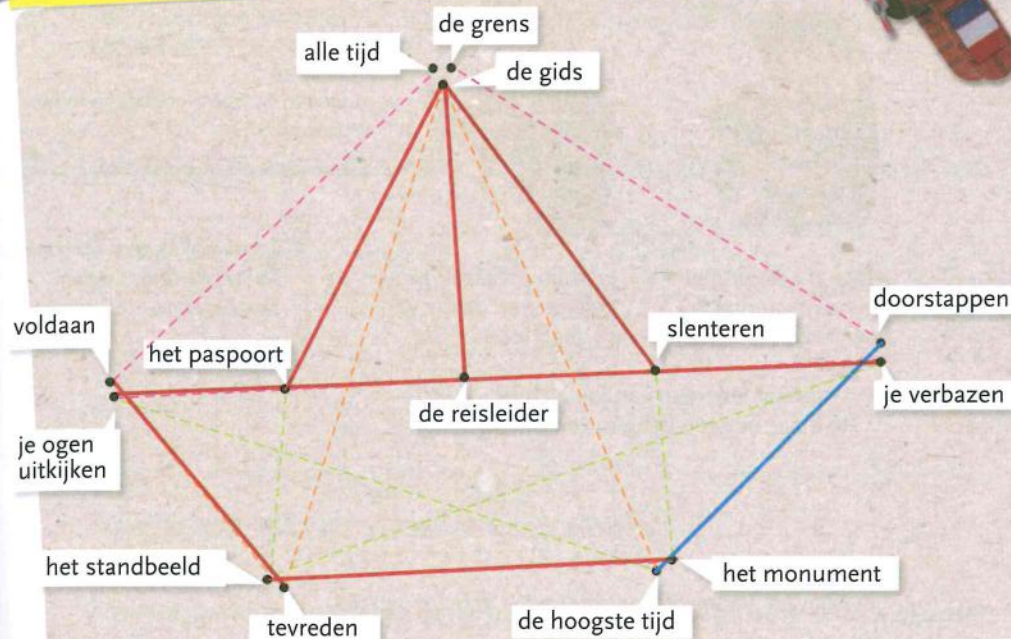
1b

Ben je klaar?
 Zet een rondje om de zeven letters die je overhoudt.

kuieren

2

Welke woorden horen bij elkaar?
 Trek een lijn van stip naar stip. Wat zie je?

3

Kies om de beurt een zin en lees die voor.
 Je mag zelf kiezen of je het woord 'diverse' of het andere woord gebruikt. Klopt de zin? Kan het soms ook allebei? Praat erover.

Mama koopt zeep, sla en melk. Ze koopt diverse / afwisselende spullen.

Maria en Farah komen naar Esma's feestje. Esma krijgt diverse / enkele gasten.

Er is sport, muziek en een rommelmarkt. Het is een divers / verschillend programma.

De douane controleert de koffers en tassen. De douane controleert diverse / enkele dingen.

Saartje slentert door de stad. Ze ziet diverse / afwisselende winkels.

Tom houdt van voetbal, zwemmen en judo. Hij houdt van diverse / verschillende sporten.

les 5

Taco maakt er geen geheim van dat hij een knuffel heeft.

Jasmijn maakt er geen geheim van dat ze van korfbal houdt.

Dit ga je doen

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- verschillende vormen van het werkwoord
- zinnen in de tegenwoordige en in de verleden tijd

Daar maak ik geen geheim van. Dat mag iedereen weten. Ik schaam me er niet voor.

- 1 a Wat mag iedereen van jou weten? Ik maak er geen geheim van dat ik:

_____

_____

- b Mijn juf / meester maakt er geen geheim van dat:

_____

_____

- 2 Wat deden je vader, moeder, opa, oma, ooms of tantes vroeger? Schrijf vijf zinnen in de verleden tijd.

Mijn oma ...

Doe het zo: *Mijn oma liep vroeger naar school.*

Mijn vader _____.

Mijn tante _____.

Mijn opa _____.

Mijn _____.

- 3 a In sommige landen is er oorlog. De kinderen die daar wonen, maken dat elke dag mee. Wat is voor jou heel gewoon, maar anders als je in een land woont waar oorlog is? Vul het in.

ik _____

ik speel op straat

kind in land waar het oorlog is

*het kind blijft binnen,
het is gevaarlijk*

ik _____

het kind _____

ik _____

het kind _____

ik _____

het kind _____

ik _____

het kind _____

- b Zet een streep onder alle werkwoorden van opdracht 3a.

- 4 a Kijk naar de tijdlijn. Schrijf een jaartal op bij het heden, het verleden en de toekomst.

het verleden: _____ het heden: _____ de toekomst: _____

2003 Prinses Amalia werd geboren.

2070 Alle kinderen hebben een bril met een computer erin.

- b Maak de zinnen af in de verleden tijd of de tegenwoordige tijd.

het verleden _____

het heden _____

de toekomst _____

Welke zin heb jij vandaag gezegd in de verleden tijd?

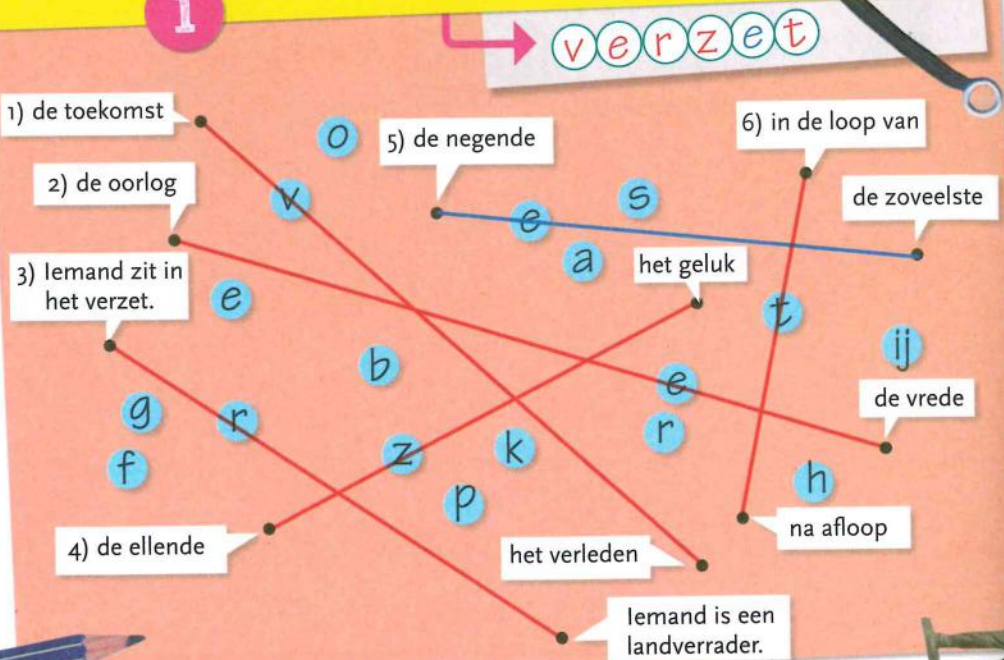
_____

Woordspel

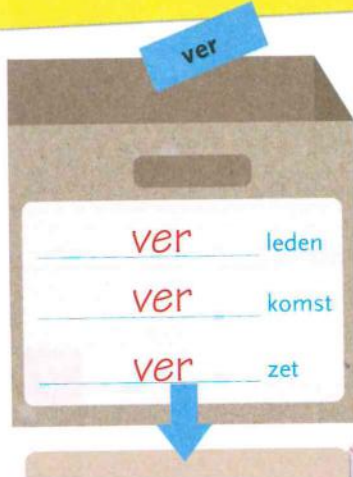
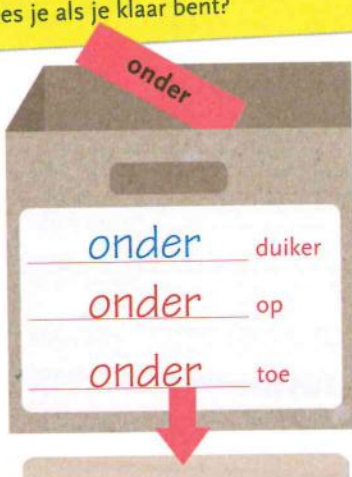
In deze puzzel horen telkens twee woorden bij elkaar. Kun jij ze vinden?
 • Trek met een meetlat een rechte lijn van stip naar stip.
 • Door welke letters gaat een lijn? Maak met deze letters een nieuw woord.

1

2

- Schrijf het bovenste woord voor de woorden in de bak. Welke woorden kun je maken?
- Met één woord in de bak kun je geen nieuw woord maken. Vul dat in onder de woordbakken.
- Wat lees je als je klaar bent?

3

Vul de goede woorden in.
 Welk woord lees je van boven naar beneden?

Kies uit:
 oorlog – landverrader – heden
 – toekomst – samenleving –
 onderduiker – verleden

Iemand die in een oorlog samenwerkt met de vijand. --> landverrader

Dit vormen alle mensen in een land samen. --> samenleving

Een ruzie tussen twee of soms nog meer landen noem je... -----> oorlog

De tijd die voorbij is. -----> verleden

De tijd die nu is. -----> heden

Iemand die zich in een oorlog verstopt voor de vijand. ----> onderduiker

De tijd die nog moet komen. -----> toekomst

4

- Prik om de beurt met je potlood op een vakje. Doe het zonder te kijken.
- Lees elk geprikt stukje hardop voor en schrijf het op een blaadje.
- Wie maakt het eerst een heel nieuw woord?
- Vertel wat het woord betekent. Wie heeft na 10 keer prikken de meeste woorden?

vre	te	len
len	vre	te
ver	zet	el
el	ver	zet
den	le	de
de	den	le

les 10

Meester Mats vertelde zo'n mooi verhaal, iedereen hing aan zijn lippen.

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- de basisvorm van verkleinwoorden, meervouden, bijvoeglijke naamwoorden en werkwoorden
- voorzetsels in een zin

Aan iemands lippen hangen. Met veel aandacht naar iemand luisteren.

1 Wanneer hing jij aan iemands lippen?

Ik luisterde naar: _____

Het ging over: _____

Ik hing aan zijn/haar lippen, omdat: _____

2 a Schrijf je herinneringen op aan je eerste dag in groep 5.

- 1 Ik droeg _____.
- 2 Ik zag _____.
- 3 Ik leerde _____.
- 4 Ik hoorde _____.
- 5 Ik voelde me _____.

b Zoek de basisvorm van de woorden uit je zinnen. Schrijf ze op.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

3 Ben jij vergeetachtig? Of is jouw geheugen heel goed? Schrijf op wat jij vorige week na school hebt gedaan.

Dit deed ik 's middags.

Dit at ik 's avonds.

maandag _____

dinsdag _____

woensdag _____

donderdag _____

vrijdag _____

Kijk goed naar je antwoorden en kruis aan.

- Ik ben vergeetachtig.
 Mijn geheugen is heel goed.

4 Hoe ziet Pien eruit? Maak zinnen met deze voorzetsels: op, in, boven, voor, zonder.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

Tip: vind je het lastig om een voorzetsel te gebruiken?

Teken dan zelf iets op / in / boven / voor Pien en schrijf het daarna op.

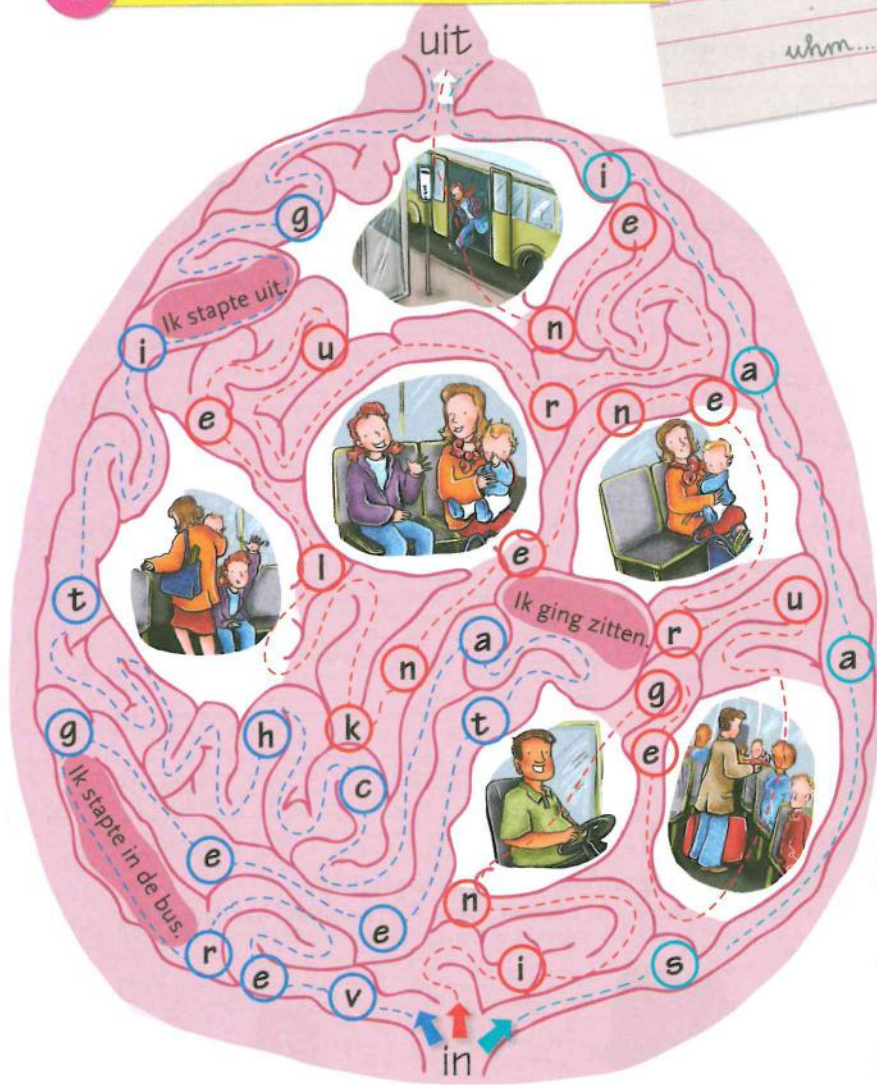
Welk voorzetsel denk je dat je het vaakst gebruikt? Zet er een rondje om.

- op / aan / achter / onder /
 boven / langs / tegen / tussen /
 van / voor / naast / na / naar /
 over / met / in / uit / zonder

Woordspel

1 Volg de drie routes door de hersens. Vul de letters bij de goede pijl in. Welke herinneringen kom je tegen?

Niet vergeten:
whm...

- ➡ Vergaetachtig
- ➡ in geuren en kleuren
- ➡ saai

werkboek

werkboek

2 Vul de goede woorden in. Welk woord lees je in de gele vakjes?

Kies uit:
afspelen – herinneren – hangen
– kleuren – allereerst – schroot – voorgoed – verpleger

- Als de juf mooi vertelt, ... de kinderen aan haar lippen. -----> hangen
- Echt als eerste. -----> allereerst
- Stukken oud ijzer noem je ook wel ... -----> schroot
- Iemand die in het ziekenhuis voor de zieken zorgt. -----> verpleger
- In geuren en ... vertellen. -----> kleuren
- Als je naar groep drie gaat is je kleutertijd ... voorbij. -----> voorgoed
- Filiz houdt van boeken die zich ... op school. -----> afspelen
- Jos kan zich haar overleden oma nog goed ... -----> herinneren

3 Sommige dingen onthoud je tijdelijk. Andere voorgoed. Lees de briefjes. Welke dingen onthoud je voorgoed? Wat onthoud je tijdelijk? Overleg met je buur. Heeft die hetzelfde? Praat over de verschillen.

de tafel van 6   je telefoonnummer   de weg van huis naar school

de naam van je kleuterjuf of meester   de hoofdstad van Drenthe   het adres van je beste vriend of vriendin

je lievelingsliedje   het tijdstip van een feestje   een afspraak voor zaterdag   de woorden van deze week

1 Op welke plaats hoort het woord in het alfabet? Trek een lijn van het plaatje naar de juiste letter.

a b c d e f g h i j k l m

n o p q r s t u v w x y z

2 Schrijf de woorden in alfabetische volgorde.

1 dringen – dwingen – dingen dingen – dringen – dwingen

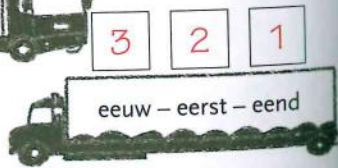
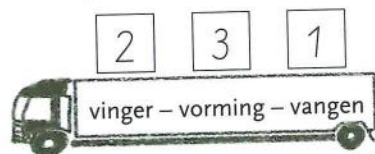
2 ijzer – ijsjes – ijver ijsjes – ijver – ijzer

3 kaart – klas – kist kaart – kist – klas

4 rotonde – rechts – ruzie rechts – rotonde – ruzie

5 voetbal – veter – vangst vangst – veter – voetbal

3 Zet de woorden op de vrachtwagens in de juiste alfabetische volgorde. Schrijf de nummers 1, 2 en 3 in de juiste volgorde.

Dit ga je leren

Je leert woorden in alfabetische volgorde zetten.

Dit moet je weten

Je kijkt naar de eerste letter. Zijn de beginletters hetzelfde? Dan kijk je naar de tweede letter.

tafel – tegel – toegang – trap
a b c d e f g h i j k l m n o p q r
s t u v w x y z

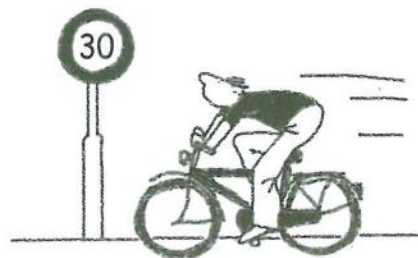
Dit ga je leren

Je leert hoe je werkwoorden, zelfstandige naamwoorden en bijvoeglijke naamwoorden in een zin vindt.

Dit moet je weten

- Het werkwoord zegt wat er wordt gedaan in de zin.
- Een zelfstandig naamwoord is een woord voor een mens, dier of ding.
- Een bijvoeglijk naamwoord zegt hoe het zelfstandig naamwoord eruitziet of wat je ervan vindt.

De vrienden voetballen op een groot grasveld.

1 Wat voor woordsoort is het vetgedrukte woord?

Omcirkel het werkwoord. Onderstreep het zelfstandig naamwoord met groen en kleur het bijvoeglijk naamwoord rood.

- Op straat gelden verkeersregels.
- Daar moet iedereen zich aan houden.
- De meest regel is dat je niet te hard mag rijden.
- Op het voetbalveld gelden spelregels.
- Daar moeten de voetballers zich aan houden.
- Een goede voetballer kent alle regels uit zijn hoofd.

2 Lees de zin. Zet de onderstreepte woorden in de goede rij: werkwoord, zelfstandig naamwoord of bijvoeglijk naamwoord.

- Er was eens een ondeugende boef met heimwee.
- Hij stuurde een lange brief met de flessenpost mee.
- Hij hoopte dat de brief zijn moeder zou bereiken.
- En dat zij snel bij haar zoön zou komen kijken.
- Hij kreeg een korte brief terug.
- 'Ik vond uw natte brief onder de groene brug.'

werkwoord	zelfstandig naamwoord	bijvoeglijk naamwoord
1 <u>was</u>		<u>ondeugende</u>
2	<u>brief</u>	<u>lange</u>
3 <u>hoopte</u>	<u>moeder</u>	
4 <u>kijken</u>	<u>zoön</u>	
5 <u>kreeg</u>	<u>brief</u>	<u>korte</u>
6 <u>vond</u>	<u>brug</u>	<u>natte</u>

★ 1 Geef antwoord op de vraag. Maak dan de zin af.

Kies uit:

wat-deel:

een boek

een glas melk

een vrolijk lied

een potje voetbal

waar-deel:

in de keuken

in de klas

in zijn bed

op het voetbalveld

1 Victor drinkt Wat drinkt Victor?

een glas melk

Waar drinkt Victor?

in de keuken

Victor drinkt een glas melk in de keuken.

2 Lea zingt Wat zingt Lea?

een vrolijk lied

Waar zingt Lea?

in de klas

Lea zingt *een vrolijk lied in de klas.*

3 Hassan leest Wat leest Hassan?

een boek

Waar leest Hassan?

in zijn bed

Hassan leest *een boek in zijn bed.*

4 Pepijn speelt Wat speelt Pepijn?

een potje voetbal

Waar speelt Pepijn?

op het voetbalveld

Pepijn speelt *een potje voetbal op het voetbalveld.*

★ 2 Maak de zin langer met een wat-deel, een waar-deel of een wanneer-deel.

1 Bram springt *in het water.*

2 Bram koopt _____

3 Bram zwemt _____

Dit ga je leren

Je leert hoe je zinnen langer maakt met een wat-deel, een waar-deel en een wanneer-deel.

Dit moet je weten

Je maakt een zin langer door antwoord te geven op de vragen wat, waar en wanneer.

Vader koopt.

Vader koopt een toeter.

Vader koopt bij de fietsenmaker.

Vader koopt morgen.

Morgen koopt vader een

toeter bij de fietsenmaker.

★ 1 Onderstreep de zin die in streektaal geschreven is.

1 Onmeunig lekker.

Heel erg lekker.

2 Wat zei je?

Wa zidde nou?

3 Das sunt.

Dat is jammer.

4 Doe maar niet zo druk. Doo mer heanig an.

Daar komt hij weer.

5 Dir ein aweea.

'k Holvandie.

6 Ik hou van jou.

★ 2 Welke zinnen betekenen hetzelfde? Trek een lijn.

1 He'j of krie'j 't? (Twents)

Daar is niets mis mee.

2 Woist wel wat ik zeg? (Gronings)

Tot morgen.

3 Wat wilsse dezmiddig goan doon? (Limburgs)

Weet je wel wat ik zeg?

4 Agge maar leut het. (Brabants)

Heb je het of krijg je het?

5 Toet merruhum. (Zeeuws)

Wat wil je vanmiddag gaan doen?

6 Door mekeert 't nich an. (Twents)

Als je maar plezier hebt.

3 Weet jij wat ze zeggen? Schrijf het op.

1 Kumme met?

Kom je mee?

2 Ich hoaj von dich. (Limburgs)

Ik hou van jou.

3 Oe laete is't? (Zeeuws)

Hoe laat is het?

4 Zit nie zo in je neuze te koeteren! (Zeeuws)

Zit niet zo in je neus te peuteren!

5 Ik wit n'nens van. (Twents)

Ik weet van niets.

6 Wat bist toch ook n laiverd. (Gronings)

Wat ben je toch een lieverd.

1 Schrijf de woorden in alfabetische volgorde.

1 truffel – taart – thee

taart – thee – truffel

2 soep – sla – sperziebonen

sla – soep – sperziebonen

3 brood – boter – bloemkool

bloemkool – boter – brood

4 appel – aardappel – anijs

aardappel – anijs – appel

5 kaneel – komkommer – kersen

kaneel – kersen – komkommer

6 doperwt – druif – dadel

dadel – doperwt – druif

2 Zet de woorden in alfabetische volgorde. Schrijf de nummers 1, 2 en 3 bij de juiste woorden.

1

- 1 gember
- 3 gewicht
- 2 geschenk

2

- 2 chips
- 1 champignon
- 3 chloor

3

- 1 snijboon
- 2 snoep
- 3 snuffe

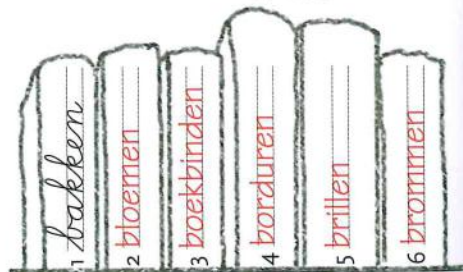
4

- 2 anijs
- 3 antilope
- 1 ananas

3 Schrijf de titels op de boeken. Doe dat in alfabetische volgorde.

Kies uit:

- borduren
- bakken
- brommen
- bloemen
- boekbinden
- brillen

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met één of meer dezelfde beginletters in alfabetische volgorde zet.

Dit moet je weten

Eerst kijk je naar de eerste letter.

Als er woorden met dezelfde letter beginnen, kijk je naar de tweede letter.

Als de tweede letter ook hetzelfde is, kijk je naar de derde letter.

zoet – zondag – zorgen – zout
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s
t u v w x y z

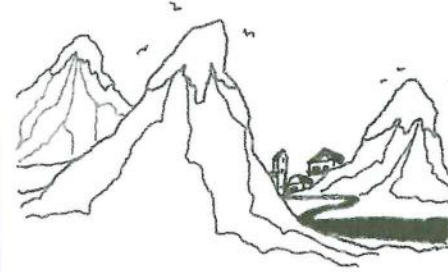
Dit ga je leren

Je leert hoe je het meervoud van woorden maakt.

Dit moet je weten

Bij sommige woorden verandert in het meervoud de klank.

enkelvoud	meervoud
een bad {a}	twee baden {aa}
een slot {o}	twee sloten {oo}
een schip {i}	twee schepen {ee}
een bezigheid {ei}	twee bezigheden {ee}

1 Schrijf het meervoud op van de vetgedrukte woorden.

- 1 Zonder **berg** geen dal. Zonder *bergen* geen *dalen*.
- 2 Eén **zaterdag** in de maand dicht. Drie *zaterdagen* in de maand open.
- 3 In één **vat** gaan tien flessen wijn. In twee *vaten* gaan twintig flessen wijn.
- 4 Er ligt een **tak** op het dak. Er liggen veel *takken* op de *daken*.
- 5 Een **zwembad** in een stad. Twee *zwembaden* in twee *steden*.
- 6 Een grote **weg**, een klein **pad**. Grote *wegen*, kleine *paden*.

2 a Schrijf het meervoud van elk woord in de vakjes.

- 3 gebrek
- 1 verdrag
- 4 bevel
- 6 smid
- 5 lot
- 2 moeilijkheid

↓

	1	v	e	r	d	r	a	g	e	n			
2	m	o	e	i	l	i	j	k	h	e	d	e	n
3	g	e	b	r	e	k	e	n					
	4	b	e	v	e	l	e	n					
	5	l	o	t	e	n							
6	s	m	e	d	e	n							

b Welk woord lees je bij de pijl? Schrijf daar ook het meervoud van op.

verbod – *verboden*

- 1 Elke zin bestaat uit twee zinnen en één voegwoord. Onderstreep de eerste zin en onderstreep de tweede zin. Omcirkel het voegwoord.

- Mijn moeder kan praten zonder woorden want ze kent gebarentaal.
- Ze is doventolk en ze is er heel goed in.
- Nu moet ik haar troosten want ze kan niet werken.
- Ze viel van een trapje en ze brak een arm en een been.
- Het been was niet zo erg want gebaren maak je alleen met je armen.
- Ze kan nog wel gewoon praten maar toch is ze veel stiller dan anders.

Dit ga je leren

Je leert hoe je van twee zinnen één zin maakt.

Dit moet je weten

Je voegt de zinnen samen met een voegwoord.

En, maar, of en want zijn voegwoorden.

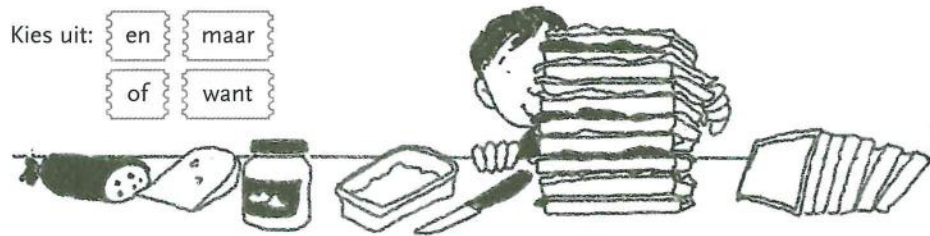
- Mijn moeder kan praten met doven en ze kan praten met slechthorenden.
- Ik kan gebarentaal, maar niet zo goed als mijn moeder.
- Mijn moeder praat met de mond of ze praat met gebaren.
- Mijn moeder is heel goed in gebarentaal, want ze oefent heel veel.

- 2 Met welk voegwoord kun je van de twee zinnen één zin maken? Kruis aan.

1 Ik luister naar de radio. Ik kijk naar buiten.	☐ want	☒ en
2 De jongen moet hard huilen. Hij is met zijn fiets gevallen.	☐ of	☒ want
3 Mijn oma lacht vaak. Soms voelt ze zich verdrietig.	☒ maar	☐ want
4 Gaat Thijs ook mee? Blijft hij thuis?	☐ en	☒ of
5 Met je neus ruik je. Je kunt ermee ademen.	☒ en	☐ maar
6 Het been is genezen. Ze moet nog wel voorzichtig zijn.	☐ want	☒ maar

- 3 Schrijf het goede voegwoord op.

Kies uit: en maar
 of want

- Ik eet veel boterhammen, want ik wil graag groot en sterk worden.
- Ik eet twee boterhammen en ik drink twee glazen melk.
- Ik eet mijn boterhammen op, maar als ze oud zijn, laat ik ze liggen.
- Ik eet wel zes boterhammen, want brood vind ik het lekkerste dat er is.
- Eet jij bij het ontbijt boterhammen of drink je alleen een kopje thee?
- Pizza en ijs lust ik ook, maar het liefst eet ik boterhammen.

- 1 Maak van het vetgedrukte woord het verkleinwoord af.

- In de tuin wonen een konijn tje en een kip je.
- De een zit op een schommel tje en de ander op een wip je.
- De kip legt een ei tje en het konijn klimt in een boom pje.
- In de boom is een hut je en kip fladdert door het raam pje.
- Konijn maakt een vuur tje en kip maakt een omelet je.
- Ze maken wat lekkers, want een koe tje komt op bezoek.

Dit ga je leren

Je leert hoe je verkleinwoorden met -etje en -kje maakt.

Dit moet je weten

Een verkleinwoord is een zelfstandig naamwoord met iets erachter: -je, -pje, -tje, -etje en -kje

de tang → het tangetje
de bal → het balletje (let op: dubbel ll)
de woning → het woninkje (let op: de g verdwijnt)

Een verkleinwoord is altijd een het-woord: het tangetje, het balletje, het woninkje.

- 2 Kijk naar de illustraties. Wat staat er? Schrijf ook het verkleinwoord op.

1 bel = belletje

2 koning = koninkje

3 pan = pannetje

4 slang = slangetje

- 3 Schrijf het verkleinwoord op van het vetgedrukte woord.

- Wilhelmina was ooit onze koningin. koninkinnetje
- Als ze binnenkwam, maakte iedereen een buiging. buiginkje
- Later kwam Juliana, toen onze prinses. prinsesje
- Zij trouwde een man met een bril. brilletje

Dit ga je leren

Je leert wat een bevelzin is.
Je leert hoe je een bevelzin kunt maken.

Dit moet je weten

- Een bevelzin zegt wat je moet doen.
- Een bevelzin begint met een werkwoord en heeft geen wie-deel.
- Een bevelzin eindigt met een uitroepteken.

vertelzin   bevelzin
Ik wil dat je gaat zitten.   Ga zitten!

vraagzin   Ga zitten?
Ga je zitten?   Ga zitten!

★ 1 Maak van de zin een bevelzin.

- 1 Ik wil dat je de stal uitmest.
- 2 Ik wil dat je de eieren raapt.
- 3 Ik wil dat je de tractor opruimt.
- 4 Ik wil dat jullie doorlopen!
- 5 Ik wil dat je het gras opeet!
- 6 Ik wil dat je uitrust.

Mest de stal uit!

Raap de eieren!

Ruim de tractor op!

Loop door!

Eet het gras op!

Rust uit!

★ 2 Maak van de zin een bevelzin.

- 1 Wil je me helpen?
- 2 Kun je me de weg naar Utrecht vertellen?
- 3 Wil je mijn tas dragen?
- 4 Bel je even mijn moeder?
- 5 Kun je een beetje doorlopen?

Help me!

Vertel me de weg naar Utrecht!

Draag mijn tas!

Bel mijn moeder!

Loop door!

Dit ga je leren

Je leert wanneer je het uitroepteken gebruikt.

Dit moet je weten

Je gebruikt een uitroepteken om een uitroepzin nadruk te geven.
Als je iets met nadruk zegt, laat je horen dat het belangrijk is.

Uitroepzinnen met een uitroepteken:

- een uitroep   Au!
- een bevelzin   Kom hier!
- een vertelzin met nadruk   Ik weet zeker dat hij het gedaan heeft!

★ 1 Zet het uitroepteken bij de goede zin.

- 1 Weet je wat voor dag het vandaag is
Ik ben jarig !
- 2 Ik heb een toren gebouwd
Nee, niet omgooien !
- 3 Gelukt ! Ik probeer de bal in het doel te schoppen
- 4 Ruim je speelgoed op ! Mijn vader roept het al de hele week
- 5 Mag ik een ijsje Ik heb het zo ontzettend warm !
- 6 Nee, echt niet ! Ik denk dat we die kant op moeten

★ 2 Schrijf het leesteken op. Kies uit een punt, een vraagteken of een uitroepteken.

Ik was een keer op vakantie mijn ouders kwijt . Ineens zag ik ze niet meer .

Ik bedacht toen: ik ga ze heel hard roepen . Papa !

Een meneer hoorde mij roepen . Hij vroeg: Wat is er aan de hand ? Gelukkig zag ik ze ineens . Ik riep: Hier ben ik ! Ze stonden gewoon achter die meneer .

3 Schrijf het leesteken op. Kies uit een punt, een vraagteken of een uitroepteken.

- 1 We lopen met de klas door de stad .
- 2 We gaan naar het museum. Ik heb er zo'n zin in !
- 3 Vind jij een museum leuk ?
- 4 Loop nou eens door !
- 5 Is dit wel de goede weg ?
- 6 We zijn verkeerd gelopen, help !

1 Maak de trap van vergelijking af.

1 *smalst* 2 *bangst*
 smaller *banger*
smal bang

3 *oudst* 4 flauwst
ouder *flauwer*
 oud *flauw*

5 *dikst* 6 *flinkst*
 dikker *flinker*
dik flink

Dit ga je leren
 Je leert de trappen van vergelijking.

Dit moet je weten
 Zo ziet een trap van vergelijking eruit.

Het nieuws is leuk.
 Dit nieuws is leuker.
 Dit nieuws is het leukst.

2 Maak de zin af. Gebruik de trap van vergelijking.

- Ons gras is groen, het gras bij de buren is *groener*,
 het gras aan de overkant is het *groenst*.
- Nederland is koud, IJsland is *kouder*, de Noordpool is het *koudst*.
- Het zwembad is *diep*, een meer is *dieper*, de zee is het *diepst*.
- Lopend gaat *vlot*, op de fiets gaat *vlotter*,
 met de trein gaat het *vlotst*.

3 Schrijf het goede woord uit de trap van vergelijking op.

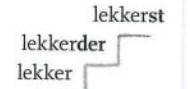
Kies uit: traag benauwd blij slim

- Een slak is *trager* dan een slang.
- In die nauwe jas kreeg ik het steeds *benauwder*.
- Op school ben ik *blij*, maar in de vakantie het *blijst*.
- Jij bent *slimmer* dan ik, maar mijn broertje is het *slimst*.

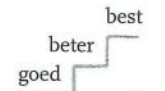
Dit ga je leren
 Je leert bijzondere gevallen van de trappen van vergelijking.

Dit moet je weten
 Er zijn een paar bijzondere trappen van vergelijking.

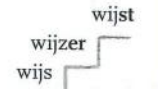
Als het woord op een r eindigt, komt er een d bij.

Soms verandert het woord helemaal.

Als een woord eindigt op een s, komt er alleen een t bij.

1 Vergelijk de bus, de boot en de auto. Schrijf het goede woord uit de trap van vergelijking op.

- De auto rijdt *fijner* dan de bus. (fijn)
- Maar met z'n allen in een bus is het *gezelliger*. (gezellig)
- De bus is *goedkoper* dan de auto. (goedkoop)
- De boot is het *rustigst*. (rustig)
- Maar varen is wel *duurder* dan rijden. (duur)
- Het wordt steeds *moeilijker* om te kiezen! (moeilijk)

2 Schrijf het goede woord uit de trap van vergelijking op.

- Ella gaat het *liefst* een dag naar Artis, de dierentuin in Amsterdam. (graag)
- Want daar zijn de *mooiste* en de *meeste* dieren. (mooi, veel)
- Er komen *minder* mensen dan in de veel *drukkere* speeltuin. (weinig, druk)
- En het ijs is er ook nog eens *lekkerder*! (lekker)
- Maar na een hele dag dieren kijken, wil ze het *liefst* naar huis. (graag)
- Oost west, thuis *best*. (goed)

Dit ga je leren

Je leert wat de **basisvorm** is van verkleinwoorden, werkwoorden, bijvoeglijke naamwoorden en zelfstandige naamwoorden.

Dit moet je weten

Mijn zusje leest oude boeken.

Afgeleide vorm	Basisvorm
zusje →	zus (zonder -je, -tje, -pje of -etje)
oude →	oud (zonder -e)
boeken →	boek (enkelvoud)
leest →	lezen (het hele werkwoord)

1 Schrijf de basisvorm van het vetgedrukte woord op.

- Ik maak een **reisje** en neem mee: reis
- Twee **pakken** koffie en een **pondje** thee. pak, pond
- Vier **boeketjes** bloemen, voor alle **tantes één**. boeket, tante
- En voor mijn **nichtje** Els een **mooie** edelsteen. nicht, mooi
- Een **rolletje** drop voor in de trein. rol
- Drie **uren** rijden en ik zal er zijn! uur

2 Schrijf de basisvorm van het vetgedrukte woord op.

- Met welke **zagen** **zaag** jij het best? zaag, zagen
- Kom**, dan gaan we over de **bomen** lopen. komen, boom
- De twee **paarden** in de wei lijken net een **paartje**. paard, paar
- Er **hangt** een **lange** ijspegel aan de muur. hangen, lang
- Ik **praat** graag over **prinsessen** en **kastelen**. praten, prinses, kasteel
- Een **sneetje** brood met een **beetje** jam: mmm lekker! snee, beetje

Dit ga je leren

Je leert **voorzetsels** gebruiken in een zin.

Dit moet je weten

Voorzetsels geven aan waar of wanneer iets gebeurt: **onder** de kast, **voor** het huis, **na** het ontbijt, **in** de pauze

1 Schrijf het goede voorzetsel op.

Kies uit: achter met voor boven
op in naar naast

- Kijk goed **naar** de illustratie.
- De ridder zit **op** zijn paard.
- Naast** hem staat zijn knecht **met** de lans **in** zijn hand.
- Achter** de ridder kijkt de prinses toe.
- De zon verschijnt net **boven** de horizon.
- Iedereen is **voor** het toernooi opgestaan.

2 Schrijf het goede voorzetsel op.

Kies uit: in op naar voor om
uit langs over naast

- Op** zaterdag sta ik al **om/voor** zeven uur **naast** mijn bed.
- Kwart **voor/over** acht spring ik **op** mijn fiets.
- Ik rijd **langs** het park **naar** mijn oude oma.
- Oma wacht al **op/in** haar praatstoel **voor** het raam.

3 Schrijf het goede voorzetsel op. Let op: gebruik elk voorzetsel één keer.

Kies uit: tussen in op voor

- De bal ligt **in** het doel.
- De bal ligt **op** de lijn.
- We eten warm **tussen** zes en zeven.
- Vlak **voor** het eten snoepen we niet meer.